

7. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования/ Под ред. Е.Сполат. - СПб., 2002
8. Б.Джойс, М.Вейл «Модели обучения». - М., 2005
9. Д.Бэнкс. Стратегии преподавания социальных дисциплин.- СПб, 2006
10. <http://www.geocities.com/educationplace/Model.html>
11. http://otec.uoregon.edu/learning_styles.htm
12. <http://www.cait.org/ciaesc/training/ged2002/prep/tips.html>

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Бережна С.І., СДПУ ім. А.С.Макаренка

Формування професійної комунікативної компетентності має спиратися на оптимально – практичну модель навчального процесу, в основі якої використання активних методів навчання, що забезпечують мовленнєво – діяльнісну, тобто комунікативну спрямованість навчального процесу. Визначимо комунікативний метод навчання як інтегратор активних методів в процесі формування професійної комунікативної компетенції студентів. Ґрунтовні дослідження сутності комунікативного методу проводив Є. Пасов, котрий зазначив, що «зміст комунікативного методу в тому, що процес навчання є моделлю процесу комунікації».

Комунікативний метод навчання передбачає, що процес навчання спілкуванню відбувається як моделювання самої комунікації. Особливостями комунікативного методу, на думку Ю. Караулова, Б.Нормана є: організація діяльності того, хто навчається, так, щоб вона спонукала до удосконалення мовлення, була спрямована на мовний розвиток; співвіднесеність комунікативного матеріалу, який засвоюється та опрацьовується, мовленнєвому розвитку особистості студента.

Враховуючи психологічні особливості навчальної діяльності старших підлітків, якими є наші студенти на період навчання, та орієнтуючу, інформаційну, інтегруючу, світоглядну, виховну, логіко-методологічну, організуючу функції лекції, ми пропонуємо використання *інтерактивних лекцій*, як засобу формування

комунікативної компетентності. Текст лекцій за характером відображення - теоретичний (переважно), за провідним методом викладу - інтерактивний (елементи проблемності, репродукції, програмованості і т. ін. - за вибором викладача). Використовуємо: лекції-діалоги, лекції-візуалізації, лекції-провокації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку, лекції із застосуванням ігрових методик, бінарні лекції і т.п. Щоб не звести лекцію лише до передачі інформації, можна використати такі прийоми активізації аудиторії: «апеляція до особистості лектора» - наведення фактів з практичної діяльності викладача; «співпереживання» - звертання уваги на факти, події в єдиному з викладачем переживанні; «парадоксальні ситуації» - випадки з педагогічної практики; повідомлення про особливі обставини, які допускають і виправдовують «професійний ризик»; апеляція до безпосередніх інтересів аудиторії; апеляція до відповідних джерел інформації.

Однією з складових комунікативної компетентності є вміння усвідомлювати і долати комунікативні бар'єри. Дискусійні активні методи можуть використовуватися з метою формування комунікативного потенціалу майбутнього педагога, наприклад, у системі семінарських занять. *Семінар* – *дискусію* можна використовувати, як процес діалогічного, полілогічного спілкування між студентами. У ході такого семінару формується «переконуюча комунікація», на основі якої виробляється так звана експериментальна риторика – мистецтво переконання за допомогою промови. Для розвитку усного комунікативного мовлення студентів пропонуємо *ігрові активні методи*. У вищій школі доречно використання різних ігор: ділових, рольових ігор, аналізу конкретних психолого – педагогічних ситуацій (імітаційний неігровий метод); аналіз інцидентів (імітаційний неігровий метод), ігрове проектування. При організації ділових ігор можна формувати такі рольові групи: група ерудитів, опонентів, експертів, рецензентів, організаторів, група рефлексії.

Досить складним видом сюжетно – рольової гри, що потребує ретельної підготовки, глибоких знань та переконань, але разом з тим досить ефективна у формуванні комунікативної

компетентності, є *гра – конференція*. Головна мета такої гри – всебічно розглянути питання, винесені на обговорення, виробити у студентів вміння виступати перед аудиторією, переконувати опонентів в істинності власної позиції, виробляти власний стиль аргументації. В умовах особистісно зорієнтованого навчання активні методи забезпечують високу комунікативну діяльність студентів, що сприяє формуванню їхньої професійної комунікативної компетенції.

АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВИ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Мареха І., магістрант СумДУ; Кузікова С.Б., доц.

Завдання перетворення інтелектуально-творчого потенціалу співробітників у творчу енергію обумовлює необхідність пошуку та розробки засобів активізації творчого мислення у працівників.

Ідеї щодо творчого характеру мислення розроблялися у працях Б.Г. Ананьєва, П.Я. Гальперина, А.В. Запорожця, А.Н. Леонтьєва, Н.А. Менчинської, Дж. Гілфорда, П. Торренса та ін. На думку Дж. Гілфорда, творчому мисленню притаманні наступні специфічні особливості [1]: а) оригінальність висловлених ідей, яскраво виражене прагнення до інтелектуальної новизни; б) семантична гнучкість, тобто здатність бачити об'єкт з нової точки зору, виявляти способи його нового використання, розширювати функціональне застосування на практиці; в) образна адаптивна гнучкість, тобто здатність настільки змінювати сприйняття об'єкта, щоб бачити його нові, приховані від спостереження сторони; г) семантична спонтанна гнучкість, тобто здатність продукувати різноманітні ідеї у невизначеній ситуації, зокрема у такій, яка не містить орієнтирів щодо таких ідей.

Особливості творчого мислення визначають специфіку формування методів його психологічної активізації. Зокрема, останні спрямовані на усунення інертності мислення, що перешкоджає всебічному глибокому аналізу проблеми, активізацію продуктивної особистісної позиції, емоційних та інтуїтивних процесів, збільшення числа нових ідей [4].